

Čistá mobilita z pohledu MŽP

Mgr. Jaroslav Kepka

oddělení politiky a strategií životního prostředí

Obsah:

- 1) Vysvětlení pojmu čisté mobility z pohledu MŽP
  - Proč podporovat čistou mobilitu?
- 1) Problematika emisí
- 2) Strategické dokumenty MŽP
- 3) Podpora čisté mobility
  - OPŽP 2007 – 2013, OPŽP 2014 – 2020
  - Národní programy ŽP
  - Inovativní finanční nástroje
  - Smart Cities, Evropský týden mobility
- 5) Obnovení RVUR
- 4) Propagace čisté mobility - Nový logotyp

Proč podporovat čistou mobilitu

- ❑ Širší pojetí na rozdíl od NAP ČM + veřejná doprava, nemotorová doprava, podpora bike&car-sharingu apod.
- ❑ Zlepšení kvality ovzduší (PAU - Benzoapyren, PM10, PM2,5, CO₂, No_x,...) → zlepšení kvality života
- ❑ Snížení hladiny hluku
- ❑ Řešení problému mobility ve městech
- ❑ Zmírnění závislosti na fosilních palivech
- ❑ Urychlení vývoje environmentálně šetrnějších technologií – podpora VaVal – TAČR (Beta, Epsilon)
- ❑ Zvýšení konkurenceschopnosti automobilového průmyslu

Emise CO₂ vs. Prachové částice a polycyklické aromatické uhlovodíky (benzoapyren)

- ❑ Emise CO₂ na rozdíl od prachových částic a polycyklických aromatických uhlovodíků nejsou ve venkovním prostředí smrtelně nebezpečné
- ❑ Zvýšené koncentrace jemných prachových částic PM 2.5 představují zvýšené riziko kardiovaskulárních onemocnění
- ❑ Dle WHO zvýšené koncentrace BaP prokazatelně poškozují genetický materiál, nepříznivě ovlivňují vývoj plodu v těhotenství, způsobují respirační onemocnění, kardiovaskulární onemocnění a cukrovku 2.typu u dospělých.

Negativní trend u PM_{10} a $PM_{2.5}$ a BaP

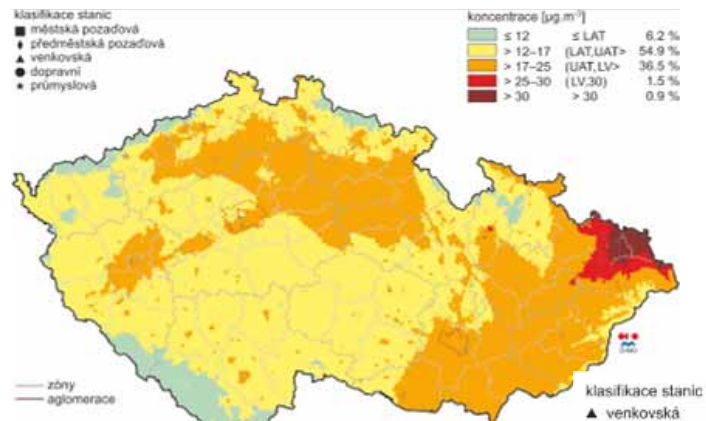
- ❑ výměra oblastí s nedodrženým ročním i denním imisním limitem pro částice PM_{10} a $PM_{2.5}$ rostoucí trend.
- ❑ výměra oblastí s nedodrženým imisním limitem pro BaP má dokonce výrazně rostoucí trend. V oblastech s nedodrženým imisním limitem pro BaP žilo v období 2007 – 2013 průměrně více než 53 % obyvatel!

Imisní limity

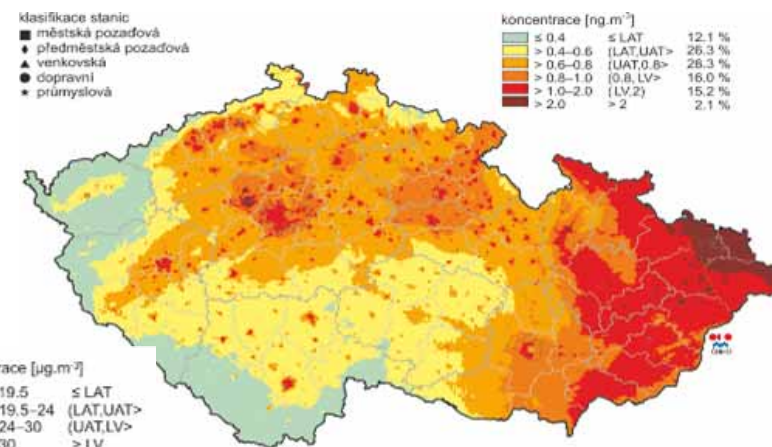
Doprava - výrazný podíl na překračování imisních limitů (PM 2,5, NO_x, benzoapyren) ve městech

PM2,5 – r.2013

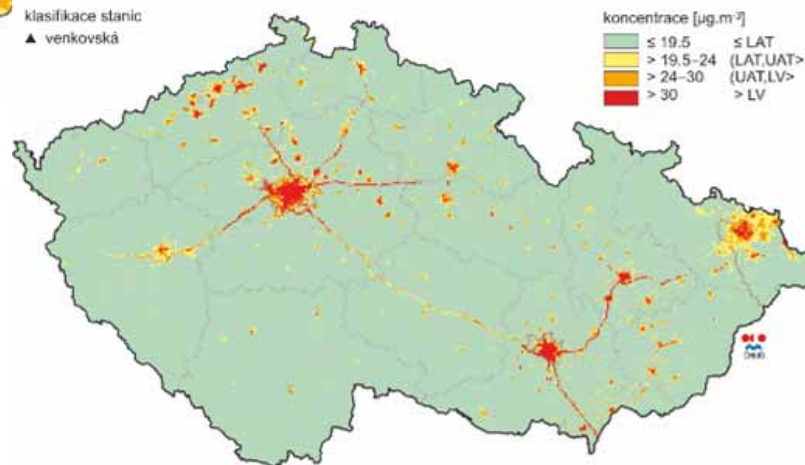
Obr. IV.1.7 Pole roční průměrné koncentrace PM_{2,5} v roce 2013

benzoapyren – r.2013

oční průměrné koncentrace benzo[a]pyrenu v ovzduší v roce 2013

NO_x – r.2013

Obr. IV.3.5 Pole roční průměrné koncentrace oxidů dusíku v roce 2013

Vliv silniční dopravy na emise

- ❑ Sektor „silniční doprava“ představuje cca 19 % emisí oxidů dusíku, cca 14 % emisí VOC (těkavé org. látky), cca 9 % emisí primárních částic PM_{10} , cca 10 % emisí primárních částic $PM_{2.5}$ a cca 7 % emisí BaP
- ❑ Sektor „lokální vytápění domácností“ představuje téměř 41 % emisí primárních částic PM_{10} , více než 59 % emisí primárních částic $PM_{2.5}$ a téměř 90 % emisí BaP
- ❑ Jedná se o plošná čísla, např. u BaP v Praze je největším emitentem doprava a v MSK (průmysl+emise z PL)

Čistá mobilita a národní strategie MŽP

Státní politika životního prostředí (2012)

- Cíl: Plnit emisní stropy platné od roku 2010 a snížení emisí v návaznosti na závazky ČR
- Opatření: Snížit do roku 2020 emise NO_x, VOC a PM_{2,5} z dopravy zvýšením podílu alternativních pohonů.
- dosáhnout v roce 2020 10% podílu energie z obnovitelných zdrojů v dopravě
- Zajistit pokračování stávajících a přípravu nových programů zaměřených na snižování emisí skleníkových plynů.

Čistá mobilita a národní strategie MŽP

Národní program snižování emisí (2007)

□ Obměna vozového parku podnikatelských subjektů - novela zákona o dani silniční (2009)- osvobození vozidel od silniční daně:

- mají elektrický pohon
- mají hybridní pohon
- LPG, CNG, ethanolu 85

□ Spotřební daň – zvýhodnění CNG, bionafty, bioethanolu

□ Zákon o ochraně ovzduší (2012), zavedení NEZ (nízkoemisní zóny)

Čistá mobilita a národní strategie MŽP

Program zlepšování kvality ovzduší (2012)

☐ Aktualizace každé 2 roky. Opatření jsou tvořena na krajské úrovni

Střednědobá strategie zlepšení kvality ovzduší 2. Q. 2015

- ☐ Zahrnuje také aktualizaci NPSE a PZKO
- podpora většího využití veřejné dopravy
  - integrované dopravní systémy;
  - podpora Park&Ride, Bike and car-sharing
  - cyklistická doprava
  - zpřísnění podmínek STK (filtry pevných částic) – změna z.(MD)

Národní akční plán čisté mobility

- ☐ Provázanost všech vznikajících strategií

OPŽP 2007-2013

Podpora nákupu CNG autobusů:

- Všech 8 žádostí bylo schváleno, a to v celkové výši:
  - **cca 1,4 mld. Kč dotace EU**
  - cca 2,4 mld. Kč celkových nákladů.

- Všech 8 projektů má již vydáno Rozhodnutí o poskytnutí dotace a jsou ve fázi realizace.

- Realizací 8 projektů MSK(5), UK(2) a aglomerace Brno (1) se plánuje podpořit celkem:
  - 303 autobusů na CNG,
  - 4 plnicí stanice.

OPŽP 2014-2020

- V rámci OPŽP 2014+ není s tímto tématem počítáno.
- Oblast podpory alternativní dopravy přešla do OPD (MD), IROP (MMR), OPPIK (MPO) a OP Praha pól růstu.
- OPŽP 2014-2020 se zaměří na podporu stacionárních zdrojů znečištění (kotlíky).
- MŽP - Zaplnění bílých míst z národních prostředků
- Soft – propagace, vzdělávání, osvěta ČM
- Řeší se možná podpora nákupu vozidel s alt.pohonem pro státní správu, podnikatele či fyzické osoby

Stávající národní programy ŽP

- ❑ Nízkoemisní zóny (NEZ) – Program na podporu obcí při zavádění NEZ
- ❑ Program na podporu osvěty témat v oblasti čisté mobility (pro 26 statutárních měst-soutěž projektů)
  - témata: zavádění a komunikace SUMP, e-mobilita, CNG, veřejná doprava, nemotorová doprava, car-sharing, bike-sharing), propojení s ETM
  - příjemce: NNO, město, kraj.

Budoucí Národní program ŽP

- ❑ Podobná podoba jako u OPŽP – 7 PO
- ❑ 5. prioritní osa: životní prostředí ve městech a obcích
- ❑ Cíle: zlepšení ŽP a kvality života v obcích, podpora udržitelného rozvoje měst, naplňování klimaticko-energetických cílů.
- ❑ Podoblast 1 – implementace systémových nástrojů – inteligentní města a obce v ČR (Smart Cities)
- ❑ Podoblast 2 – Udržitelná městská doprava a mobilita (čistá mobilita, hluk)

Inovativní finanční nástroje - výzva a příležitost – I.

- Možné propojení evropských a národních zdrojů
- Možný vstup soukromého kapitálu
- Možná kombinace dotace a bezúročné/nízkoúročné půjčky – zvláště výhodné v oblastech s vysokou návratností - zateplování, výměna kotlíků, čistá mobilita
- Výrazný multiplikační efekt
- Žádná časová omezení jako u ZÚ nebo OP
- Pilotní projekt MŽP v MSK v roce 2015-kotlíky

Inovativní finanční nástroje – výzva a příležitost – II.

- ❑ Možná dotační podpora automobilů na alternativní pohon výměnou za starý ekologicky zpracovaný automobil.
- ❑ Ideální opatření k propojení podpory vozidel na alternativní pohon s obnovou zastaralého vozového parku v ČR.
- ❑ Zatím probíhá prvotní fáze příprav propojení IFN a čisté mobility z NP.

Smart Cities

- ❑ Vzniká Metodika konceptu inteligentních měst na úrovni ČR – 1.Q 2015
- ❑ Návaznost na Sdělení komise C(2012) 4701 Smart Cities and Communities.
- ❑ Energetická účinnost, snížení spotřeby zdrojů a snížení emisí a skleníkových plynů v oblastech energetika, doprava a ICT
- ❑ Běží výzva SCC-03-2014 (12/2013-5/2015)
- ❑ Indikátory např.: mobilita a místní přeprava cestujících, kvalita ovzduší, hluk apod.)

Evropský týden mobility (ETM)

- ❑ Iniciativa Evropské komise EU
- ❑ MŽP národní koordinátor ETM v ČR
- ❑ 14. ročník - **16.- 22.9.2015** - téma: vyhlášení 4/5 2015
- ❑ V roce 2014 se zapojilo téměř 30 měst
- ❑ Mezi nimi také města, které jsou velmi aktivní v rámci **Místní Agendy 21** (Chrudim, Vsetín, Litoměřice, Kopřivnice)
- ❑ Organizování akcí - program dopravní bezpečnosti, ukázky elektromobilů a automobilů s pohonem CNG, cyklojízdy, závody na koloběžkách apod.
- ❑ **DEN BEZ AUT (22.9.)** a MHD zdarma (Karlovy Vary, Chrudim, Jihlava)
- ❑ Více na: [www.mzp.cz /cz/news_etm](http://www.mzp.cz/cz/news_etm)

Ministerstvo životního prostředí

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

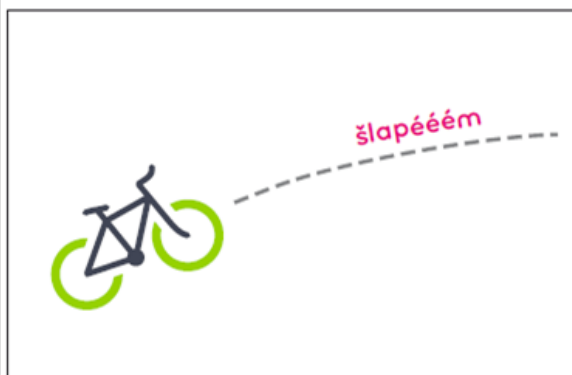
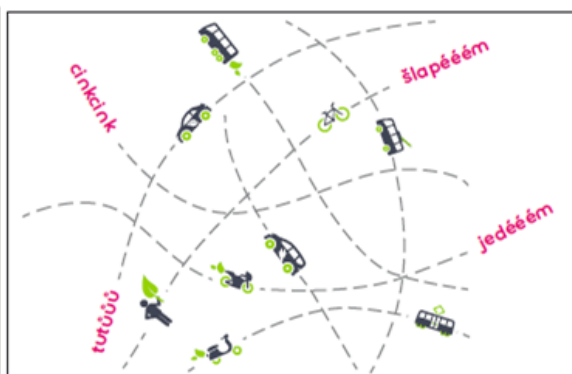

Obnovení RVUR

- ❑ Podpora čisté mobility na úrovni ÚV
- ❑ Vznik výboru pro udržitelnou dopravu – ustaveny 3 pracovní skupiny
- ❑ 1) Pracovní skupina pro snižování zdravotně rizikových emisí z dopravy, pro internalizaci externích škod a pro podporu čisté mobility se zaměřením na CNG, elektromobilitu a nemotorovou dopravu.
- ❑ 2) Pracovní skupina pro otázky udržitelné mobility ve městech a aglomeracích.
- ❑ 3) Pracovní skupina pro udržitelnou mobilitu zboží.
- ❑ Zástupci ÚV, resortů (MŽP, MD, MPO, MMR), akademičtí experti, zástupci významných asociací, NNO apod.

Nové jednotící logo „ČISTÉ MOBILITY“

ekomob
čistá mobilita

ekomob
čistá mobilita

Mgr. Anastázie Pučálková
Oddělení tiskové a PR

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65 > 100 10 Praha 10
T + 420 267 122 818 • M +420 602 656 399
E anastazie.pucalkova@mzp.cz • W www.mzp.cz

jedéém

Ministerstvo životního prostředí

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

Děkuji za pozornost😊

Mgr. Jaroslav Kepka
jaroslav.kepka@mzp.cz

